

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA DŽOVANNI PITRUCELLAS [*GIOVANNI PITRUZZELLA*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2020. gada 21. janvārī¹

Lieta C-746/18

**H. K.
pret
Prokuratūru**

(*Riigikohus* (Augstākā tiesa, Igaunija) lūgums sniegt prejudiciālu lēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Personas datu apstrāde elektronisko komunikāciju nozarē – Komunikāciju konfidencialitāte – Elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēji – Informācijas par datu plūsmu un atrašanās vietas datu visaptveroša un nediferencēta saglabāšana – Pirmstiesas izmeklēšana – Izmeklēšanas iestādes piekļuve datiem, kas saglabāti attiecībā uz laikposmu, kura ilgums ir no vienas dienas līdz vienam gadam – Prokuratūras izsniegta atļauja – Datu izmantošana pierādījumiem kriminālprocesā – Direktīva 2002/58/EK – 1. panta 3. punkts, 3. pants un 15. panta 1. punkts – Eiropas Savienības Pamattiesību harta – 7., 8. un 11. pants, kā arī 52. panta 1. punkts

I. Ievads

1. Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 15. panta 1. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2002/58/EK (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju)² – kurā grozījumi ir izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/136/EK³ (2009. gada 25. novembris) –, lasot to kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas⁴ 7., 8. un 11. pantu, kā arī 52. panta 1. punktu.

2. Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar kriminālprocesu, kas ierosināts pret H. K. par vairāku zādzību izdarīšanu, citas personas bankas kartes izmantošanu un vardarbīgu rīcību pret tiesas procesa dalībnieku.

3. Protokoli, uz kuriem pamatojas šo noziedzīgo nodarījumu konstatācija, ir sagatavoti, balstoties tostarp uz personas datiem, kas ir ģenerēti saistībā ar elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniegšanu. *Riigikohus* (Augstākā tiesa, Igaunija) pauž šaubas par to nosacījumu saderību ar Savienības tiesībām, ar kādiem izmeklēšanas dienestiem bija piešķirta piekļuve šiem datiem.

¹ Oriģinālvaloda – franču.

² OV 2002, L 201, 37. lpp.

³ OV 2009, L 337, 11. lpp. Turpmāk tekstā – “Direktīva 2002/58”.

⁴ Turpmāk tekstā – “Harta”.

4. Šīs šaubas, pirmām kārtām, ir par to, vai laikposma ilgums, attiecībā uz kuru izmeklēšanas dienestiem bija piekļuve datiem, ir kritērijs, kas ļauj izvērtēt to, cik smaga ir šīs piekļuves izraisītā iejaukšanās attiecīgo personu pamattiesībās.

5. Otrām kārtām, iesniedzējtiesa vēlas uzzināt, vai *Prokuratuur* (prokuratūra, Igaunija), ņemot vērā dažādus tai Igaunijas tiesiskajā regulējumā uzticētos uzdevumus, ir “neatkarīga” administratīva iestāde 2016. gada 21. decembra sprieduma *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c.⁵ izpratnē.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Direktīva 2002/58

6. Saskaņā ar Direktīvas 2002/58 1. panta 3. punktu tā “neattiecas uz darbībām, uz kurām neattiecas Eiropas Kopienas dibināšanas līgums, tādām kā tās, kas iekļautas Līguma par Eiropas Savienību V un VI sadaļā, un jebkurā gadījumā uz darbībām, kas attiecas uz sabiedrības drošību, aizsardzību, valsts drošību (tostarp valsts ekonomisko labklājību, ja darbības attiecas uz valsts drošības jautājumiem) un uz valsts darbībām krimināltiesību jomā”.

7. Turklāt šīs direktīvas 15. panta 1. punktā ir noteikts, ka “dalībvalstis var pieņemt tiesību aktus, lai ierobežotu šīs direktīvas 5. un 6. pantā, 8. panta 1., 2., 3. un 4. punktā un 9. pantā minēto tiesību un pienākumu darbības jomu, ja šādi ierobežojumi ir vajadzīgi saskaņā ar nepieciešamiem, atbilstīgiem un samērīgiem pasākumiem demokrātiskā sabiedrībā, lai garantētu valsts drošību, aizsardzību, sabiedrības drošību un kriminālpārkāpumu vai elektroniskās komunikāciju sistēmas nevēlamas izmantošanas novēršanu, izmeklēšanu, noteikšanu un kriminālvajāšanu, kā noteikts Direktīvas 95/46/EK [6] 13. panta 1. punktā. Tālab dalībvalstis, cita starpā, var pieņemt tiesību aktus, paredzot datu saglabāšanu ierobežotā laikposmā, kas pamatots ar šajā punktā noteiktajiem iemesliem. Visi šajā punktā minētie pasākumi ir saskaņā ar [Savienības] tiesību aktu vispārējiem principiem, tostarp tiem, kas minēti Eiropas Savienības dibināšanas līguma [Līguma par Eiropas Savienību] 6. panta 1. un 2. punktā”.

B. Igaunijas tiesības

1. Elektronisko komunikāciju likums

8. 2004. gada 8. decembra *elektroonilise side seadus* (Elektronisko komunikāciju likums)⁷, redakcijā, kas piemērojama pamatlīdētā, 111.¹ pantā “Pienākums saglabāt datus” ir noteikts:

“[..]

(2) Fiksētās telefonijas un mobilās telefonijas, kā arī telefonijas un mobilās telefonijas tīkla pakalpojumu sniedzēju pienākums ir saglabāt šādus datus:

- 1) izsaucēja numuru, kā arī abonenta vārdu un adresi;
- 2) izsauktā abonenta numuru, kā arī tā vārdu un adresi;

5 C-203/15 un C-698/15, turpmāk tekstā – “spriedums *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c.”, EU:C:2016:970 (120. punkts un rezolutīvās daļas 2. punkts).

6 Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV 1995, L 281, 31. lpp.).

7 RT I 2004, 87, 593.

- 3) gadījumos, kad ir iesaistīti tādi papildu pakalpojumi kā izsaukuma pārvade vai izsaukuma pāradresēšana, sastādīto numuru, kā arī abonenta vārdu un adresi;
- 4) savienojuma sākuma un beigu datumu un laiku;
- 5) izmantoto fiksētās telefonijas vai mobilās telefonijas pakalpojumu;
- 6) izsaucējas un izsauktās līnijas starptautisko mobilā lietotāja identitātes identifikatoru (*International Mobile Subscriber Identity – IMSI*);
- 7) izsaucējas un izsauktās līnijas starptautisko mobilās galiekārtas identitātes identifikatoru (*International Mobile Equipment Identity – IMEI*);
- 8) šūnas identifikatoru savienojuma sākumā;
- 9) datus, kas identificē šūnas ģeogrāfisko atrašanās vietu, norādot šūnas identifikatoru tajā laikposmā, attiecībā uz kuru ir saglabāti dati;
- 10) anonīmu priekšapmaksas mobilās telefonijas pakalpojumu gadījumos pakalpojuma sākotnējās aktivizēšanas datumu un laiku, kā arī šūnas identifikatoru, no kurienes pakalpojums tika aktivizēts.

[..]

(4) Šā panta 2. un 3. punktā minētos datus saglabā vienu gadu no saziņas sākuma brīža, ja šie dati ir tikuši iegūti vai apstrādāti saistībā ar [..] komunikāciju pakalpojumu sniegšanu.

[..]

(11) Šā panta 2. un 3. punktā minētos datus pārsūta:

- 1) atbilstoši *kriminaalmenetluse seadustik* [Kriminālprocesa kodekss⁸] izmeklēšanas iestādei, iestādei, kas ir pilnvarota veikt novērošanas pasākumus, prokuratūrai un tiesai;

[..].”

2. Kriminālprocesa kodekss

9. Kriminālprocesa kodeksa, redakcijā, kas ir piemērojama pamatlīdētā, 17. panta “Tiesas procesa dalībnieki” 1. punktā ir noteikts:

“Tiesas procesa dalībnieki ir: prokuratūra [..].”

10. Saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa 30. pantu “Prokuratūra kriminālprocesā”:

“(1) Prokuratūra vada pirmstiesas izmeklēšanu, garantējot tās tiesiskumu un efektivitāti, kā arī ir valsts apsūdzības uzturētāja kriminālprocesā.

(2) Prokuratūras pilnvaras tās vārdā kriminālprocesā īsteno prokurors, kurš rīkojas neatkarīgi un ir pakļauts vienīgi likumam.”

⁸ RT I 2003, 27, 166.

11. Kriminālprocesa kodeksa 90.¹ panta “Pieprasījums komunikāciju uzņēmumiem sniegt datus” 2. un 3. punktā ir paredzēts:

“(2) Izmeklēšanas iestāde, saņēmusi prokuratūras atļauju pirmstiesas izmeklēšanā vai tiesas atļauju tajā izskatītajā kriminālprocesā, var pieprasīt elektronisko komunikāciju uzņēmumam sniegt Elektronisko komunikāciju likuma 111.¹ panta 2. un 3. punktā paredzētos datus, kas nav minēti šā panta 1. punktā. Pieprasījuma atļaujā tiek norādīts laikposms, attiecībā uz kuru var pieprasīt datus, precīzi norādot datumus.

(3) Atbilstoši šim pantam datus var pieprasīt tikai tad, ja tas ir absolūti nepieciešams kriminālprocesa mērķa sasniegšanai.”

12. Kriminālprocesa kodeksa 211. pants “Pirmstiesas izmeklēšanas mērķis” ir formulēts šādi:

“(1) Pirmstiesas izmeklēšanas mērķis ir savākt pierādījumus un radīt pārējos apstākļus, kas ir vajadzīgi kriminālprocesa norisei.

(2) Izmeklēšanas iestāde un prokuratūra pirmstiesas izmeklēšanā noskaidro aizdomās turētā kriminālprocesā un apsūdzētā krimināllietas iztiesāšanas stadijā apsūdzēšos un attaisnojošos apstākļus.”

3. Prokuratūras likums

13. 1998. gada 22. aprīļa *prokuratuuriseadus* (Prokuratūras likums)⁹, redakcijā, kas ir piemērojama pamatlīdā, 1. pantā “Prokuratūra” ir noteikts:

“(1) Prokuratūra ir *Justiitsministeeriumi* [Tieslietu ministrija, Igaunija] pakļauta valsts iestāde, kas piedalās noziedzīgu nodarījumu apkarošanai un atklāšanai nepieciešamo novērošanas pasākumu plānošanā, vada pirmstiesas izmeklēšanu, nodrošinot tās tiesiskumu un efektivitāti, uztur valsts apsūdzību kriminālprocesā un veic citus tai ar likumu noteiktos uzdevumus.

(1¹) Prokuratūra tai likumā noteiktos uzdevumus veic neatkarīgi un rīkojas atbilstoši šim likumam, citiem likumiem un pamatojoties uz šiem likumiem pieņemtajiem tiesību aktiem.

[..]”

14. Prokuratūras likuma 2. panta “Prokurors” 2. punktā ir paredzēts:

“Prokurors veic savus uzdevumus neatkarīgi un rīkojas tikai saskaņā ar likumu un savu pārliecību.”

III. Fakti, pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

15. Ar 2017. gada 6. aprīļa nolēmumu *Viru Maakohus* (Viru rajona tiesa, Igaunija) piesprieda H. K. brīvības atņemšanas sodu uz diviem gadiem par laikposmā no 2015. gada 4. augusta līdz 2016. gada 1. februārim veiktajām astoņām pārtikas produktu un citu mantu, kuru vērtība bija no 3 līdz 40 EUR, kā arī naudas summu no 5,20 un 2100 EUR apmērā zādzībām, citas personas bankas kartes izmantošanu naudas izņemšanai no bankomāta, radot šai personai zaudējumus 3941,82 EUR apmērā, un vardarbīgu rīcību pret tiesas procesa dalībnieku¹⁰.

⁹ RT I 1998, 41, 625.

¹⁰ Iesniedzējtiesa paskaidro, ka, apvienojot šo sodu ar brīvības atņemšanas sodu uz četriem gadiem un septiņiem mēnešiem, kas H. K. tika piespriests ar *Viru Maakohus* (Viru rajona tiesa) 2016. gada 22. marta nolēmumu, H. K. tika piespriests kopējais brīvības atņemšanas sods uz pieciem gadiem un vienu mēnesi.

16. Notiesājot H. K. par šiem noziedzīgajiem nodarījumiem, *Viru Maakohus* (Viru rajona tiesa) tostarp balstījās uz vairākiem protokoliem, kas bija sagatavoti, pamatojoties uz Elektronisko komunikāciju likuma 111.¹ panta 2. punktā minētajiem elektronisko komunikāciju datiem, kurus pirmstiesas izmeklēšanas gaitā izmeklēšanas iestāde bija ieguvusi no telekomunikāciju pakalpojumu sniedzēja pēc tam, kad tā saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa 90.¹ panta 2. punktu bija saņēmusi *Viru Ringkonnaprokuratuur* (Viru rajona prokuratūra, Igaunija) prokurora izsniegtas atļaujas.

17. Tādējādi Viru rajona prokuratūras prokurors 2015. gada 2. novembrī izsniedza izmeklēšanas iestādei atļauju pieprasīt no telekomunikāciju uzņēmuma Elektronisko komunikāciju likuma 111.¹ panta 2. punktā minētos datus, lai ar divu H. K. mobilā telefona numuru palīdzību konstatētu saziņas un ziņojumu pārraidi, to ilgumu, pārraides veidu, kā arī personas datus un zvanītāja/nosūtītāja un zvana/ziņojuma saņēmēja atrašanās vietu 2015. gada 21. septembrī.

18. Attiecībā uz datiem, kas saskaņā ar šo atļauju bija iegūti no telekomunikāciju uzņēmuma, izmeklēšanas iestāde 2015. gada 4. novembrī sagatavoja protokolu, kurā bija norādīti signāla izplatīšanas torņi, kuru rādiusā H. K. izmantotais abonenta numurs tika lietots 2015. gada 21. septembrī pēc plkst. 19.00. Prokuratūra ar šo protokolu un citiem pierādījumiem vēlējās pierādīt tiesai, ka 2015. gada 21. septembrī notikušo zādzību ir izdarījis H. K.

19. 2016. gada 25. februārī Viru rajona prokuratūras prokurors izsniedza izmeklēšanas iestādei atļauju pieprasīt no telekomunikāciju uzņēmuma *karistusseudustik* (Kriminālkodekss) 303. panta 1. punktā minētā noziedzīgā nodarījuma¹¹ izmeklēšanas nolūkos sniegt Elektronisko komunikāciju likuma 111.¹ panta 2. punktā minētos datus par septiņiem abonenta numuriem, kurus H. K. izmantoja laikposmā no 2015. gada 1. marta līdz 2016. gada 19. februārim.

20. Par datiem, kas uz šīs atļaujas pamata saņemti no telekomunikāciju uzņēmuma, izmeklēšanas iestāde 2016. gada 15. martā sagatavoja protokolu, kurā ir norādīti datumi, kad H. K. zvanīja citiem apsūdzētajiem un saņēma no viņiem zvanus, kā arī nosūtīja viņiem ziņojumus un saņēma no viņiem ziņojumus. Prokuratūra ar šo protokolu un citiem pierādījumiem vēlējās pierādīt tiesai, ka kopš 2015. gada pavasara H. K. atkārtoti telefoniski ir izteicis draudus citiem apsūdzētajiem.

21. 2016. gada 20. aprīlī un 6. maijā izmeklēšanas iestāde sagatavoja arī protokolus attiecībā uz datiem, kurus uz šīs atļaujas pamata tā bija ieguvusi no telekomunikāciju uzņēmuma. Šajos protokolos ir norādītas bāzes raiduztvērēja stacijas, kuru rādiusā 2015. gada 4., 27. un 31. augustā, kā arī laikposmā no 2015. gada 1. līdz 3. septembrim tika veikti un saņemti zvani ar sešu H. K. izmantoto abonenta numuru starpniecību. Ar minētajiem protokoliem un citu pierādījumu kopumu prokuratūra vēlējās pierādīt tiesai, ka minētajās dienās notikušās sešas zādzības ir izdarījis H. K.

22. 2016. gada 20. aprīlī izmeklēšanas iestāde sagatavoja protokolu, kurā bija iekļauti dati par diviem H. K. izmantotajiem abonenta numuriem. Proti, šajā protokolā ir norādītas bāzes raiduztvērēja stacijas, kuru rādiusā laikposmā no 2015. gada 16. līdz 19. janvārim tika veikti un saņemti zvani ar šo abonenta numuru starpniecību. Ar šo protokolu un citiem pierādījumiem prokuratūra vēlējās pierādīt, ka tieši H. K. ir tas, kurš laikposmā no 2015. gada 17. līdz 19. janvārim ir izņēmis no bankomāta skaidru naudu ar cietušā bankas karti.

23. Minētā protokola pamatā esošie dati no telekomunikāciju uzņēmuma tika iegūti, pamatojoties uz atļaujām, kuras 2015. gada 28. janvārī un 2. februārī saistībā ar citu kriminālprocesu bija izsniedzis Viru rajona prokuratūras prokurors. Šī lieta attiecās uz Kriminālkodeksa 200. panta 2. punkta 7., 8. un 9. apakšpunktā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, proti, divām laupīšanām, kuras 2015. gada 23. un 27. janvārī tika veiktas grupā, izmantojot ieroci un iekļūstot telpās. Ar šīm atļaujām

¹¹ Proti, tiesas ietekmēšanas. Jānorāda, ka šajā ziņā *Viru Maakohus* (Viru rajona tiesa) H. K. pārmestos nodarījumus pārkvalificēja saskaņā ar Kriminālkodeksa 323. panta 1. punktu kā vardarbīgu ricību pret tiesas procesa dalībnieku.

izmeklēšanas iestādei tika dota iespēja pieprasīt no telekomunikāciju uzņēmuma Elektronisko komunikāciju likuma 111.¹ panta 2. punktā minētos datus attiecībā uz diviem H. K. abonenta numuriem un vairākām starptautiskajām mobilās galiekārtas identitātes identifikatoriem par laikposmu no 2015. gada 1. janvāra līdz 2. februārim.

24. No pamatlietas faktu izklāsta izriet, ka prokuratūra saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa 90.¹ panta 2. punktu piešķīra izmeklēšanas iestādei atļaujas pirmstiesas izmeklēšanā pieprasīt datus no telekomunikāciju uzņēmuma. Atļaujas pieprasīt datus par apsūdzētā abonenta numuriem vairāku noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanai tika piešķirtas – atkarībā no izmeklējamā nodarījuma – attiecīgi uz vienu dienu, aptuveni uz vienu mēnesi un aptuveni uz vienu gadu.

25. Par *Viru Maakohus* (Viru rajona tiesa) nolēmumu H. K. iesniedza apelācijas sūdzību *Tartu Ringkonnakohus* (Tartu apgabaltiesa, Igaunija), kas šo apelācijas sūdzību noraidīja ar 2017. gada 17. novembra nolēmumu. H. K. iesniedza kasācijas sūdzību *Riigikohus* (Augstākā tiesa), lūdzot atcelt pirmās un otrās instances tiesu nolēmumus, izbeigt kriminālvajāšanu pret viņu, kā arī viņu attaisnot.

26. H. K. apgalvo, ka protokoli, kuros ir iekļauti no telekomunikāciju uzņēmuma iegūtie dati, neesot pieņemami pierādījumi un ka viņa notiesāšana, pamatojoties uz tiem, neesot pamatota. Saskaņā ar spriedumu *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. Elektronisko komunikāciju likuma 111.¹ panta noteikumi, ar ko šiem pakalpojumu sniedzējiem ir noteikts pienākums saglabāt komunikāciju datus, kā arī šo datu izmantošana viņa notiesāšanas nolūkā esot pretrunā Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktam, lasot to kopsakarā ar Hartas 7., 8. un 11. pantu, kā arī 52. panta 1. punktu.

27. Pēc iesniedzējtiesas domām, tādējādi rodas jautājums par to, vai attiecīgie protokoli, kurus izmeklēšanas iestāde sagatavoja, balstoties uz Elektronisko komunikāciju likuma 111.¹ panta 2. punktā minētajiem datiem, kas tika pieprasīti telekomunikāciju uzņēmumam, pamatojoties uz prokuratūras atļauju, var tikt uzskatīti par pieņemamiem pierādījumiem.

28. Dati, kas elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem būtu jāsaglabā vienu gadu, tostarp ir izsaucējas un izsautās līnijas numuri, abonenta vārds un adrese, savienojuma sākuma un beigu datums un laiks, izmantotais fiksētās telefonijas vai mobilās telefonijas pakalpojums, izsaucējas un izsautās līnijas starptautiskais mobilā lietotāja identitātes identifikators un starptautiskais mobilās galiekārtas identitātes identifikators, kā šūnas identifikators savienojuma sākumā un dati, kas identificē šūnas ģeogrāfisko atrašanās vietu. Iesniedzējtiesa norāda – minētie dati attiecas uz apstākli, ka notiek zvanu un ziņojumu pārraidīšana pa fiksēto telefonu vai mobilo telefonu, kā arī uz mobilo komunikāciju aparāta izmantošanas atrašanās vietu, taču šie dati nesniedz informāciju par saziņas saturu.

29. No sprieduma *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. un 2018. gada 2. oktobra sprieduma *Ministerio Fiscal*¹² izrietot, ka tāds valsts tiesiskais regulējums par informācijas par datu plūsmu un atrašanās vietas datu saglabāšanu, kā arī piekļuvi šiem datiem kriminālprocesā kā Elektronisko komunikāciju likuma 111.¹ panta 2. un 4. punkts un Kriminālprocesa kodeksa 90.¹ panta 2. punkts ietilpst Direktīvas 2002/58 piemērošanas jomā.

30. Pierādījumu pieņemamība esot atkarīga no tā, vai tiek ievērota to vākšanas procesuālā kārtība. Tādējādi, izvērtējot attiecīgo protokolu kā pierādījumu pieņemamību pamatlietā, būtu jāiztīrā arī tas, cik lielā mērā protokolu pamatā esošo datu iegūšana no telekomunikāciju uzņēmuma bija saderīga ar Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktu, lasot to kopsakarā ar Hartas 7., 8. un 11. pantu, kā arī 52. panta 1. punktu.

¹² C-207/16, turpmāk tekstā – “spriedums *Ministerio Fiscal*”, EU:C:2018:788.

31. Saistībā ar spriedumu *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c.¹³ un spriedumu *Ministerio Fiscal*¹⁴ iesniedzējtiesa prāto, vai Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar Hartas 7., 8. un 11. pantu, kā arī 52. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts iestāžu piekļuve datiem, kas ļauj atrast un identificēt no aizdomās turētās personas fiksētā telefona vai mobilā telefona veiktās saziņas avotu un adresātu, datumu, pulksteņa laiku, ilgumu un veidu, izmantoto galiekārtu un mobilās galiekārtas izmantošanas vietu, ir tik smaga iejaukšanās šajos Hartas pantos garantētajās pamattiesībās, ka šī piekļuve ir jāpiešķir tikai smagas noziedzības apkarošanas nolūkā, neatkarīgi no laikposma, par kādu šis valsts iestādes ir pieprasījušas piekļuvi šiem saglabātajiem datiem.

32. Šajā ziņā iesniedzējtiesa uzskata, ka laikposms, attiecībā uz kuru ir pieprasīti attiecīgie dati, ir būtisks elements, lai izvērtētu, cik smaga ir iejaukšanās pamattiesībās, kuru izraisa attiecīgā piekļuve datiem. Tāpēc būtu iespējams, ka šī iejaukšanās nebūtu uzskatāma par smagu, ja pieprasītie dati attiektos tikai uz ļoti īsu laikposmu, piemēram, vienu dienu. Šajā gadījumā no šiem datiem parasti nebūtu iespējams izdarīt skaidrus secinājumus par attiecīgās personas privāto dzīvi, tāpēc minēto valsts iestāžu piekļuvi šiem datiem varētu pamatot ar noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanas un kriminālvajāšanas mērķi vispārīgi.

33. Turklāt iesniedzējtiesa prāto, vai, ņemot vērā spriedumā *Ministerio Fiscal*¹⁵ paustās atziņas, piekļuvi tādiem datiem kā pamatlietā aplūkoti varētu pamatot ar šo pašu mērķi, ja iestādēm ir piekļuve tikai ierobežotam datu daudzumam, un līdz ar to iejaukšanās attiecīgajās pamattiesībās nebūtu uzskatāma par smagu. Runājot par datu apjomu, nozīme esot gan datu veidam (piemēram, dati par saziņas adresātu vai galiekārtas atrašanās vietu), gan attiecīgā laikposma ilgumam (piemēram, diena, mēnesis vai gads). Pēc šīs tiesas domām, jo smagāks ir izmeklētais noziedzīgais nodarījums, jo būtiskāka iejaukšanās pamattiesībās būtu pieļaujama kriminālprocesā, proti, valsts iestādes varētu piekļūt lielākam datu apjomam.

34. Visbeidzot iesniedzējtiesa vaicā, vai prokuratūru var uzskatīt par “neatkarīgu” administratīvu iestādi sprieduma *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. izpratnē¹⁶. Tā norāda, ka Igaunijā prokuratūra vada pirmstiesas izmeklēšanu, kuras mērķis ir tostarp pierādījumu iegūšana. Tā arī uzsver, ka izmeklēšanas iestāde un prokuratūra attiecībā uz aizdomās turēto noskaidro apsūdzošos un attaisnojošos apstākļus. Visbeidzot tā norāda, ka prokuratūras pilnvaras tās vārdā isteno prokurors, kas savus uzdevumus veic neatkarīgi, kā tas izriet no Kriminālprocesa kodeksa 30. panta 1. un 2. punkta un no Prokuratūras likuma 1. panta 1. un 1.¹ punkta, kā arī 2. panta 2. punkta.

35. Šajos apstākļos iesniedzējtiesa uzsver, ka tās šaubas jautājumā par Savienības tiesībās pieprasīto neatkarību galvenokārt izriet no tā, ka pēc pirmstiesas izmeklēšanas, ja prokuratūra uzskata, ka visi nepieciešamie pierādījumi ir savākti, tā vajadzības gadījumā ceļ apsūdzību pret attiecīgo personu. Šī tiesa norāda, ka šajā gadījumā prokuratūra uztur valsts apsūdzību kriminālprocesā un tādējādi tā ir arī kriminālprocesa dalībiece. Iesniedzējtiesa arī norāda, ka Eiropas Cilvēktiesību tiesa jau ir pieļāvusi, ka noteiktos apstākļos novērošanas darbības drīkst veikt bez iepriekšējas pārbaudes tiesā, ja vien pārbaude tiesā tiek veikta *a posteriori*¹⁷.

13 Minētā sprieduma rezolutīvās daļas 2. punkts.

14 Minētā sprieduma 53. un 57. punkts.

15 Minētā sprieduma 55.–57. punkts.

16 Minētā sprieduma 120. punkts un rezolutīvās daļas 2. punkts.

17 Šajā ziņā iesniedzējtiesa min ECT spriedumus, 2010. gada 2. septembris, *Uzun* pret Vāciju (CE:ECHR:2010:0902JUD003562305, 71.–74. punkts), un 2016. gada 12. janvāris, *Szabó* un *Vissy* pret Ungāriju (CE:ECHR:2016:0112JUD003713814, 77. punkts).

36. Šādos apstākļos *Riigikohus* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

- “1) Vai Direktīvas [2002/58] 15. panta 1. punkts, lasot to kopā ar [Hartas] 7., 8. un 11. pantu, kā arī 52. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka kriminālprocesā valstu iestāžu piekļuve datiem, kuri ļauj noteikt no aizdomās turētās personas fiksētā telefona vai mobilā telefona veiktās saziņas avotu un adresātu, datumu, pulksteņa laiku, ilgumu un veidu, izmantoto galiekārtu un mobilās galiekārtas izmantošanas vietu ir tik būtiska iejaukšanās minētajos Hartas pantos paredzētajās pamattiesībās, ka šī piekļuve noziedzīgo nodarījumu novēršanas, izmeklēšanas, atklāšanas un kriminālvajāšanas ietvaros ir jānodrošina tikai smagas noziedzības apkarošanas vajadzībām neatkarīgi no tā, uz kādu laikposmu attiecas saglabātie dati, kuriem dalībvalsts iestādēm ir piekļuve?
- 2) Vai Direktīvas [2002/58] 15. panta 1. punkts, ņemot vērā [..] sprieduma [*Ministerio Fiscal*] 55.–57. punktā izklāstīto samērīguma principu, ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja pirmajā jautājumā minēto datu, kuriem valsts iestādēm ir piekļuve, apjoms (gan datu veida, gan attiecīgā laikposma ilguma ziņā) nav liels, no šīs piekļuves izrietošo iejaukšanos pamattiesībās var vispārīgi pamatot ar noziedzīgo nodarījumu novēršanas, izmeklēšanas, atklāšanas un kriminālvajāšanas mērķi un ka jo lielāks ir to datu apjoms, kuriem dalībvalsts iestādēm ir piekļuve, jo smagākiem ir jābūt noziedzīgajiem nodarījumiem, kurus ar šo iejaukšanos ir domāts apkarot?
- 3) Vai [..] sprieduma [*Tele2 Sverige* un *Watson* u.c.] rezolutīvās daļas 2. punktā minētā prasība, ka kompetento valsts iestāžu piekļuvei datiem ir jābūt pakļautai iepriekšējai tiesas vai neatkarīgas administratīvas iestādes kontrolei, nozīmē, ka Direktīvas [2002/58] 15. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka prokuratūru, kura vada pirmstiesas izmeklēšanu, un turklāt tās rīcībai saskaņā ar likumu ir jābūt neatkarīgai, tā ir pakļauta tikai likumam un tā pirmstiesas izmeklēšanā noskaidro gan apsūdzēto attaisnojošos, gan apsūdzējošos pierādījumus, taču vēlāk tiesvedībā uztur valsts apsūdzību, var uzskatīt par neatkarīgu administratīvu iestādi?”

IV. Vērtējums

37. Ar pirmo un otro prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar Hartas 7., 8. un 11. pantu, kā arī 52. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka vieni no kritērijiem, pēc kuriem var izvērtēt, cik smaga ir iejaukšanās pamattiesībās, ko izraisa kompetento dalībvalsts iestāžu piekļuve personas datiem, kuri saskaņā ar dalībvalsts tiesisko regulējumu ir jāsaglabā elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem, ir attiecīgas datu kategorijas, kā arī tā laikposma ilgums, attiecībā uz kuru ir pieprasīta piekļuve.

38. Pirms sniegtu atbildi uz šo jautājumu, izklāstīšu divus ievadapsvērumu kopumus, kas man ļaus atbildēt gan uz vairāku dalībvalstu argumentiem par Direktīvas 2002/58 piemērošanas jomu, gan Eiropas Komisijas ierosinājumu šajā prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā pārbaudīt to, vai ar Savienības tiesībām ir saderīgs Igaunijas tiesiskais regulējums, ciktāl elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem tajā ir noteikts pienākums saglabāt vairākas šo pakalpojumu sniegšanas laikā ģenerētas personas datu kategorijas.

A. Ievadapsvērumi

1. Par Direktīvas 2002/58 piemērošanas jomu

39. Īrijas, Ungārijas un Polijas valdības uzdod jautājumus par Direktīvas 2002/58 piemērošanas jomu.

40. Īrijas valdība, šķiet, uzskata, ka valsts tiesiskais regulējums par krimināllietās kompetento iestāžu piekļuvi saglabātajiem datiem ir izslēgts no šīs direktīvas piemērošanas jomas saskaņā ar Direktīvas 2002/58 1. panta 3. punktu.

41. Ņemot vērā spriedumos *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. un *Ministerio Fiscal* izstrādāto Tiesas judikatūru, šis arguments ir jānoraida.

42. Šajā ziņā ir jānorāda – Tiesa ir nospriedusi, ka Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktā paredzētie legislatīvie pasākumi “ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā, pat ja tie attiecas uz valsts vai valsts iestāžu darbībām, kas nepieder pie fizisko personu darbības jomām, un pat ja mērķi, kuriem šādiem tiesību aktiem jāatbilst, būtiski sakrīt ar Direktīvas 2002/58 1. panta 3. punktā minēto darbību mērķiem”¹⁸. Proti, pēc Tiesas domām, “šīs direktīvas 15. panta 1. punktā kā obligāts priekšnosacījums ir izvirzīts, ka tajā paredzētajiem valsts pasākumiem ir jāietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā, jo tajā dalībvalstīm tos pieņemt ir skaidri ļauts, tikai ievērojot tajā izvirzītos nosacījumus. Turklāt tiesību akti, kas paredzēti Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktā, saskaņā ar šajā tiesību normā paredzētajiem mērķiem reglamentē elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēju darbību”¹⁹.

43. Tiesa ir nospriedusi, ka “Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punkts, lasot kopsakarā ar tās 3. pantu, ir interpretējams tādējādi, ka šīs direktīvas piemērošanas jomā ietilpst ne tikai tādi tiesību akti, kuros elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem ir noteikts pienākums saglabāt informāciju par datu plūsmu un atrašanās vietas datus, bet arī tiesību akti, kuri attiecas uz valsts iestāžu piekļuvi šo pakalpojumu sniedzēju saglabātajiem datiem”²⁰.

44. Proti, Tiesas ieskatā, “elektronisko komunikāciju konfidencialitātes un attiecīgās informācijas par datu plūsmu aizsardzība, kas garantēta Direktīvas 2002/58 5. panta 1. punktā, attiecas uz pasākumiem, kurus veic jebkura cita persona, kas nav lietotājs, neraugoties uz to, vai runa ir par personām vai par privāto vai publisko tiesību subjektiem. Kā apstiprināts šīs direktīvas 21. apsvērumā, lai aizsargātu elektronisko komunikāciju konfidencialitāti, tās mērķis ir liegt [“jebkuru”] neatļautu “piekļuvi” komunikācijām, tostarp “[jebkurai] informācij[ai] attiecībā uz šādām komunikācijām””²¹.

45. Izteikusi šos argumentus, Tiesa piebilda, ka “tiesību akti, kuros elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem ir noteikts pienākums saglabāt personas datus vai kompetentajām valsts iestādēm sniegt piekļuvi šiem datiem, noteikti nozīmē, ka šie pakalpojumu sniedzēji minētos datus arī apstrādā. [...] Tādējādi, tā kā šādi tiesību akti reglamentē minēto pakalpojumu sniedzēju darbību, tos nevar pielīdzināt valstu darbībām, kas minētas Direktīvas 2002/58 1. panta 3. punktā”²².

46. Kā Tiesa nosprieda spriedumā *Ministerio Fiscal*²³, no visiem šiem argumentiem ir jāsecina, ka pirmstiesas izmeklēšanā izteikts pieprasījums piekļūt elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēju saglabātajiem personas datiem ietilpst Direktīvas 2002/58 piemērošanas jomā.

47. Turklāt Ungārijas un Polijas valdības min argumentu, ka Savienības tiesības nereglamentē jautājumu par pierādījumu pieņemamību kriminālprocesos.

48. Lai arī Savienības tiesību pašreizējā attīstības stadijā tajās patiešām nav paredzēti noteikumi par pierādījumu pieņemamību kriminālprocesā, iesniedzējtiesa tomēr ir skaidri norādījusi, kāda ziņā tai ir nepieciešama lūgtā Savienības tiesību interpretācija, lai tā varētu lemt par pierādījumu pieņemamību. Proti, šī pieņemamība ir atkarīga no šo pierādījumu iegūšanas nosacījumu un kārtību reglamentējošo

18 Spriedums *Ministerio Fiscal* (34. punkts un tajā minētā judikatūra).

19 Turpat.

20 Spriedums *Ministerio Fiscal* (35. punkts un tajā minētā judikatūra).

21 Spriedums *Ministerio Fiscal* (36. punkts un tajā minētā judikatūra).

22 Spriedums *Ministerio Fiscal* (37. punkts un tajā minētā judikatūra).

23 Skat. spriedumu *Ministerio Fiscal* (38. un 39. punkts).

procesuālo tiesību normu ievērošanas. Tādējādi, izvērtējot, vai pamatlietā aplūkoti protokoli ir pieņemami kā pierādījumi, iesniedzējtiesai vispirms ir jāizskata jautājums par to, ciktāl šo protokolu pamatā esošo datu iegūšana no telekomunikāciju uzņēmumiem bija saderīga ar Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktu, lasot to kopsakarā ar Hartas 7., 8. un 11. pantu, kā arī 52. panta 1. punktu. Taču šis priekšjautājums attiecas uz aspektu, kuru, kā teicu, reglamentē Savienības tiesības. Tātad šajā aspektā valsts noteikumus par pierādījumu iegūšanu ir jāievēro prasības, kas izriet no Savienības tiesībās garantētajām pamattiesībām²⁴. Tāpēc Ungārijas un Polijas valdību izvirzītajam argumentam, manuprāt, nav nozīmes šajā lietā.

2. Par informācijas par datu plūsmu un atrašanās vietas datu saglabāšanu

49. Pat ja iesniedzējtiesas uzdotie jautājumi attiecas uz nosacījumiem, ar kādiem notiek piekļuve datiem, Komisija aicina Tiesu šajā prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā lemt arī par datu saglabāšanas problemātiku. Šajā ziņā tā būtībā norāda, ka, lai piekļuve saglabātajiem datiem būtu likumīga, valsts tiesiskajam regulējumam, ar ko elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem ir noteikts pienākums saglabāt šo pakalpojumu sniegšanas laikā ģenerētos datus, ir jāatbilst prasībām, kas ir noteiktas Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktā, lasot to kopsakarā ar Hartu, vai arī šiem pakalpojumu sniedzējiem ir jābūt glabājušiem attiecīgos datus pēc savas ierosmes, tostarp komerciāliem mērķiem, saskaņā ar šo direktīvu.

50. Saistībā ar pamatlietu Komisija norāda, ka datus, kuriem izmeklēšanas iestādei bija piekļuve, elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēji saglabāja nevis pēc savas ierosmes komerciāliem mērķiem, bet gan pildot Elektronisko komunikāciju likuma 111.¹ pantā noteikto pienākumu saglabāt datus. Tā arī norāda – H. K. apstrīd, ka tiesiskas ir valsts tiesību normas gan par piekļuvi datiem, gan par šo datu saglabāšanu²⁵.

51. Tomēr ir jānorāda, ka gluži tāpat kā lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, kurā ir taisīts spriedums *Ministerio Fiscal*²⁶, gadījumā arī šajā lietā iesniedzējtiesas uzdotie jautājumi nav par to, vai pamatlietā aplūktos personas datus elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēji saglabāja, ievērojot nosacījumus, kas paredzēti Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktā, lasot to kopsakarā ar Hartas 7., 8. un 11. pantu, kā arī 52. panta 1. punktu. Tajos tiek vaicāts tikai par to, vai ar šīm tiesību normām ir saderīgi nosacījumi, ar kādiem saskaņā ar Igaunijas tiesisko regulējumu valsts izmeklēšanas iestādēm ir atļauta piekļuve šiem datiem. Tāpēc Tiesā notikušajās debatēs tika apspriesti gandrīz tikai šie piekļuves nosacījumi.

52. Katrā ziņā iesniedzējtiesa var balstīties uz spriedumā *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. izstrādāto judikatūru, ja pamatlīstas izspriešanas vajadzībām tā atzītu par vajadzīgu lemt par Elektronisko komunikāciju likuma 111.¹ panta saderību ar Savienības tiesībām.

53. Šajā ziņā vien atgādināšu, ka, Tiesas ieskatā, “Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punkts, lasot to Hartas 7., 8. un 11. panta, kā arī 52. panta 1. punkta gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam pretrunā ir tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā noziedzības apkarošanas nolūkā ir paredzēta visaptveroša un nediferencēta visas informācijas par datu plūsmu un atrašanās vietas datu saglabāšana attiecībā uz visiem abonentiem un reģistrētiem lietotājiem un attiecībā uz visiem elektronisko sakaru līdzekļiem”²⁷.

24 Skat. pēc analogijas spriedumu, 2003. gada 10. aprīlis, *Steffensen* (C-276/01, EU:C:2003:228, 71. punkts). Šajā spriedumā Tiesa aplūko arī šo problemātiku no efektivitātes principa skatpunkta kā dalībvalstu procesuālās autonomijas ierobežojumu (minētā sprieduma 66.–68. punkts).

25 Komisija šajos apstākļos uzsver, ka šī lieta atšķiras no lietas, kurā ir taisīts spriedums *Ministerio Fiscal*.

26 Skat. spriedumu *Ministerio Fiscal* (49. un 50. punkts).

27 Spriedums *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. (112. punkts).

54. Iesniedzējtiesai pēc vajadzības ir jāpārbauda, vai ar Igaunijas tiesisko regulējumu elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem noteiktais pienākums saglabāt datus pēc sava rakstura ir tik visaptverošs un nediferencēts, un no tā jāizdara secinājumi, lai iztiesātu pamatlietu. Ja Igaunijas Republikā noteiktā datu saglabāšanas kārtība būtu uzskatāma par nesaderīgu ar Savienības tiesībām tāpēc, ka tā nav samērīga ar sasniedzamo mērķi, tad ar šo pašu mērķi nevarētu pamatot arīdzan piekļuvi šādi saglabātajiem datiem.

55. Samērīguma pārbaudi šī kārtība izturētu tikai tad, ja šo datu saglabāšanas pienākumam ir noteikti atbilstoši ierobežojumi, konkrēti – attiecībā uz saglabājamo datu kategorijām un to saglabāšanas ilgumu, paredzot kārtību, kas būtu diferencēta atkarībā no izvirzītā mērķa un absolūti nepieciešama šā mērķa sasniegšanai.

56. Šajos secinājumos plašāk neiztirzāšu jēdzienu “datu ierobežota saglabāšana”, ko ir sīki analizējis ģenerālvokāts M. Kampos Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*] secinājumos, kurus viņš sniedza 2020. gada 15. janvārī lietā *Ordre des barreaux francophones et germanophone*²⁸.

B. Par kompetento dalībvalsts iestāžu piekļuvi saglabātajiem datiem

1. No sprieduma “Tele2 Sverige” un “Watson” u.c. gūtās atziņas

57. Jautājumu par kompetento dalībvalsts iestāžu piekļuvi saglabātajiem datiem Tiesa aplūko “neatkarīgi no datu saglabāšanas pienākuma apjoma, kāds tiktu noteikts elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem” un it īpaši neatkarīgi datu saglabāšanas vispārējuma vai selektīvuma²⁹. Šis konstatējums ir saistīts ar apstākli, ka datu saglabāšanu un piekļuvi tiem Tiesa uzskata par diviem atšķirīgiem iejaukšanās Hartā aizsargātajās pamattiesībās veidiem.

58. Piekļuvei saglabātajiem datiem “stingri ir jāatbilst vienam no [...] mērķiem”, kas ir minēti Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punkta pirmajā teikumā. Turklāt ir jāpastāv atbilstībai starp iejaukšanās smagumu un sasniedzamo mērķi. Ja iejaukšanās ir uzskatāma par “smagu”, to var pamatot tikai ar smagas noziedzības apkarošanu³⁰.

59. Gluži tāpat, kā tas ir ar datu saglabāšanu, arī kompetento dalībvalsts iestāžu piekļuve šiem datiem ir atļaujama tikai tik lielā mērā, cik tā ir absolūti nepieciešama³¹. Turklāt leģislatīvajos pasākumos “ir jāparedz skaidri un precīzi noteikumi, kuros norāda, kādos apstākļos un saskaņā ar kādiem nosacījumiem elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzēji kompetentajām valsts iestādēm sniedz piekļuvi datiem. Tāpat šādam tiesību aktam ir jābūt valsts tiesībās juridiski saistošam”³². Konkrēti, valsts tiesiskajos regulējumos “ir arī jāparedz materiālie un procesuālie nosacījumi, kas reglamentē kompetento valsts iestāžu piekļuvi saglabātajiem datiem”³³.

60. No iepriekš minētā var secināt, ka “vispārēja piekļuve visiem saglabātajiem datiem, kas nav atkarīga no jebkādas kaut arī netiešas saiknes ar sasniedzamo mērķi, nevar tikt uzskatīta par tādu, kas aprobežojas ar absolūti nepieciešamo”³⁴.

28 Lieta C-520/18, EU:C:2020:7. Skat. it īpaši šo secinājumu 72.–107. punktu.

29 Skat. spriedumu *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. (113. punkts).

30 Skat. spriedumu *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. (115. punkts).

31 Skat. spriedumu *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. (116. punkts).

32 Spriedums *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. (117. punkts).

33 Spriedums *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. (118. punkts).

34 Spriedums *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. (119. punkts).

61. Pēc Tiesas domām, “attiecīgajam valsts tiesiskajam regulējumam ir jābalstās uz objektīviem kritērijiem, lai definētu apstākļus un nosacījumus, saskaņā ar kuriem kompetentajām valsts iestādēm piešķir piekļuvi abonentu vai reģistrēto lietotāju datiem. Šajā ziņā piekļuvi [...] saistībā ar mērķi apkarot noziedzību [principā] var piešķirt vienīgi to personu datiem, kuras tiek turētas aizdomās par smaga nozieguma plānošanu, sagatavošanos tam vai tā izdarīšanu vai arī kuras vienā vai otrā veidā ir saistītas ar šādu noziegumu”³⁵.

62. Citiem vārdiem sakot, valsts tiesiskajam regulējumam, ar ko kompetentajām dalībvalsts iestādēm tiek piešķirta piekļuve saglabātajiem datiem, ir jābūt pietiekami ierobežotam tvērumam, lai novērstu iespējamību, ka šāda piekļuve ir būtiskam personu skaitam vai pat visiem un attiecībā uz visiem elektronisko komunikāciju līdzekļiem, kā arī uz visiem saglabātajiem datiem. Tāpēc Tiesa ir īpaši norādījusi uz kritēriju par to, ka jābūt saiknei starp attiecīgajām personām un sasniedzamo mērķi.

63. Turklāt Tiesa ir paredzējusi nosacījumus, kas jāievēro ikvienā kompetento dalībvalsts iestāžu piekļuvē saglabātajiem datiem.

64. Vispirmām kārtām šai piekļuvei ir jābūt tādai, kas, “izņemot atbilstoši pamatodus steidzamības gadījumus, principā ir pakļauta kontrolei, ko veic tiesa vai neatkarīga administratīva iestāde”³⁶. Šis tiesas nolēmums vai šīs iestādes lēmums ir jāpieņem, balstoties uz “pamatu pieteikumu [, ko šīs iestādes iesniegušas] tostarp saistībā ar noziedzīga nodarījuma novēršanu, atklāšanu vai kriminālvajāšanas procedūrām”³⁷.

65. Turklāt, pēc Tiesas domām, ir svarīgi, ka “kompetentās valsts iestādes, kurām ir piešķirta piekļuve saglabātajiem datiem, par to informē attiecīgās personas atbilstoši piemērojamajām valsts procesuālajām normām no brīža, kad šī saziņa vairs nevar traucēt šo iestāžu veiktajai izmeklēšanai”³⁸.

66. Visbeidzot dalībvalstīm ir jāpieņem noteikumi par elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēju saglabāto datu drošību un aizsardzību, lai novērstu to ļaunprātīgu izmantošanu, kā arī jebkādu nelikumīgu piekļuvi datiem³⁹.

2. No sprieduma “Ministerio Fiscal” gūtās atziņas

67. Minētajā lietā Tiesai bija jāizspriež, vai ar Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktu, lasot to kopsakarā ar Hartas 7. un 8. pantu, ir saderīgs valsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēta tādu kompetento valsts iestāžu kā kriminālpolicija piekļuve datiem par kādu SIM karšu īpašnieku identitātes datiem.

68. Minētajā spriedumā Tiesa uzsvēra, ka noziedzīgu nodarījumu novēršanas, izmeklēšanas, atklāšanas un kriminālvajāšanas mērķis Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punkta pirmā teikuma formulējumā neaprobežojas ar smagu noziegumu apkarošanu vien, bet ietver “noziedzīgus nodarījumus” vispārīgi⁴⁰.

69. Tiesas argumentācijā ir izskaidrots apstāklis, ka, piešķirot kompetentajām dalībvalsts iestādēm piekļuvi datiem, ir jāpastāv atbilstībai starp attiecīgās iejaukšanās smagumu un attiecīgo noziedzīgu nodarījumu smagumu.

35 Turpat.

36 Spriedums *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. (120. punkts).

37 Turpat.

38 Spriedums *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. (121. punkts).

39 Skat. spriedumu *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. (122. punkts).

40 Skat. spriedumu *Ministerio Fiscal* (53. punkts).

70. Tādējādi, atsaucoties uz sprieduma *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. 99. punktu, Tiesa atgādina, ka tā patiešām ir nospriedusi, “ka noziedzīgu nodarījumu prevencijas, izmeklēšanas, atklāšanas un kriminālvajāšanas jomā vienīgi smagu noziegumu apkarošana var pamatot valsts iestāžu piekļuvi komunikāciju pakalpojumu sniedzēju saglabātajiem personas datiem, kuri, tos apkopojot, ļauj izdarīt konkrētus secinājumus par to personu privāto dzīvi, kuru dati tiek skarti”⁴¹.

71. Tomēr Tiesa precizē, ka tā “šo interpretāciju ir pamatojusi ar apstākli, ka tiesiskā regulējuma, kas reglamentē šo piekļuvi, mērķim ir jābūt atbilstošam šīs darbības rezultātā radītajam attiecīgo pamattiesību aizskārumam”⁴².

72. Proti, “atbilstoši samērīguma principam noziedzīgu nodarījumu novēršanas, izmeklēšanas, atklāšanas un kriminālvajāšanas jomā smagu iejaukšanos var pamatot vienīgi ar cīņu pret noziedzību, kas arī ir kvalificējama kā “smaga””⁴³.

73. Turpretim, “ja šādas piekļuves radīta iejaukšanās nav smaga, minēto piekļuvi var pamatot ar “noziedzīgu nodarījumu” prevencijas, izmeklēšanas, atklāšanas un kriminālvajāšanas mērķiem vispārīgā veidā”⁴⁴.

74. Tātad šo apsvērumu dēļ bija jāizvērtē, vai konkrētās lietas apstākļos Hartas 7. un 8. pantā garantēto pamattiesību aizskāruma, ko būtu izraisījusi kriminālpolicijas piekļuve pamatlietā aplūkotajiem datiem, ir vai nav uzskatāma par “smagu”.

75. Taču atšķirībā no tā, kas tika nospriests spriedumā *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c., ar Hartas 7. un 8. pantu aizsargāto tiesību aizskārumu, ko rada piekļuve attiecīgajiem datiem, Tiesa neuzskatīja par “smagu”⁴⁵. Proti, piekļuves pieprasījums bija “vērst vienīgi uz to, lai varētu identificēt personas, kurām piederošās SIM kartes divpadsmit dienu laikā ir tikušas aktivizētas ar nozagtā mobilā tālruna [starptautisko mobilās galiekārtas identitātes identifikatora] kodu”⁴⁶. Attiecībā uz piekļuvi “ši pieprasījuma mērķis [bija] piekļūt tikai tiem [abonenta] numuriem, kas atbilst šīm SIM kartēm, kā arī minēto karšu īpašnieku identitātes datiem, tādiem kā viņu vārds, uzvārds un, attiecīgā gadījumā, adrese. Savukārt [...] šie dati [neietvēra] nedz komunikācijas, kas veiktas ar nozagto mobilo tālruni, nedz tā atrašanās vietas datus”⁴⁷.

76. Tiesa no tā secināja, ka “pamatlietā aplūkotajā piekļuves pieprasījumā norādītie dati ir paredzēti vienīgi tam, lai noteiktā laikposmā ar nozagto mobilo tālruni aktivizētās SIM kartes varētu sasaistīt ar šo SIM karšu īpašnieku identitāti. Neveicot kontrolpārbaudes ar datiem par komunikācijām, kas veiktas, izmantojot minētās SIM kartes, un atrašanās vietas datiem, šie dati neļauj noskaidrot nedz ar vienu vai vairākām attiecīgajām SIM kartēm veikto komunikāciju datumu, laiku, ilgumu un adresātus, nedz vietu, kur šīs komunikācijas ir notikušas, vai to biežumu ar noteiktām personām konkrētā laika posmā. Tādējādi no minētajiem datiem nevar izdarīt konkrētus secinājumus par personu, kuru dati tiek skarti, privāto dzīvi”⁴⁸.

77. Izslēgusi, ka šī iejaukšanās būtu kvalificējama kā “smaga iejaukšanās”, Tiesa varēja nospriest, ka, lai pamatotu attiecīgo iejaukšanos, varēja atsaukties uz visu, ne tikai smagu, noziedzīgu nodarījumu novēršanas, izmeklēšanas, atklāšanas un kriminālvajāšanas mērķi⁴⁹.

41 Spriedums *Ministerio Fiscal* (54. punkts).

42 Spriedums *Ministerio Fiscal* (55. punkts).

43 Spriedums *Ministerio Fiscal* (56. punkts).

44 Spriedums *Ministerio Fiscal* (57. punkts).

45 Spriedums *Ministerio Fiscal* (61. punkts).

46 Spriedums *Ministerio Fiscal* (59. punkts).

47 Turpat.

48 Spriedums *Ministerio Fiscal* (60. punkts).

49 Spriedums *Ministerio Fiscal* (62. punkts).

78. Atsaucoties tieši uz šo judikatūru, iesniedzējtiesa uzdod pirmo un otro prejudiciālo jautājumu, lai izvērtētu, cik smaga ir iejaukšanās, ko izraisa piekļuve datiem pamatlietā aplūkotajā kriminālprocesā. Konkrēti, tā vēlas noskaidrot, vai attiecīgo datu kategorijas, kā arī tā laikposma ilgums, attiecībā uz kuru ir pieprasīta piekļuve šiem datiem, no šā skatpunkta ir vērā ņemami kritēriji.

3. Par iejaukšanās smaguma novērtēšanas kritērijiem

79. Tiesas judikatūras atziņa ir tāda – jo vairāk ir datu kategoriju, kurām ir pieprasīta piekļuve, jo vairāk iejaukšanās var būt kvalificējama kā “smaga”.

80. Tomēr, izskatot iesniedzējtiesas uzdoto pirmo un otro jautājumu, Tiesai būs jāprecizē, vai iejaukšanās smaguma noteikšanā ir nozīme ne tikai attiecīgajām datu kategorijām, bet arī tā laikposma ilgumam, attiecībā uz kuru ir piešķirta šī piekļuve.

81. Manuprāt, uz to būtu atbildams apstiprinoši. Turklāt jānorāda, ka spriedumā *Ministerio Fiscal* veiktajā vērtējumā Tiesa ņēma vērā arī tā laikposma ilgumu, uz kuru attiecās piekļuve, un tas toreiz bija divpadsmit dienas⁵⁰.

82. Iejaukšanās smagumu var izvērtēt, ņemot vērā tieši saikni starp attiecīgo datu iedabu un tā laikposma ilgumu, attiecībā uz kuru ir piešķirta piekļuve. Proti, šie abi aspekti ļauj pārbaudīt, vai ir izpildīts iejaukšanās smaguma kritērijs, proti, vai piekļuve attiecīgajiem datiem ļauj kompetentajām dalībvalsts iestādēm izdarīt konkrētus secinājumus par to personu privāto dzīvi, kuru datiem ir piešķirta šī piekļuve. Tomēr, lai izveidotu precīzu personas profilu, ir ne tikai vajadzīga piekļuve vairākām datu kategorijām, piemēram, identifikācijas datiem, informācijai par datu plūsmu un atrašanās vietas datiem, bet arī šai piekļuvei ir jāattiecas uz pietiekami ilgu laikposmu, lai varētu pietiekami precīzi uzzināt personas dzīves pamatzīmes.

83. Tādējādi, izvērtējot iejaukšanās attiecīgo personu pamattiesībās smagumu, būtiska nozīme ir gan attiecīgo datu kategoriju skaitam, gan tā laikposma ilgumam, attiecībā uz kuru ir pieprasīti dati uz piekļuves atļaujas pamata. Kā norāda Komisija, ir jāņem vērā arī tas, vai piekļuve vienas un tās pašas personas datiem ir prasīta vairākos pieprasījumos, pat ja tie attiecas uz īsiem laikposmiem.

84. Kā izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, izmeklēšanas iestādei bija piekļuve Elektronisko komunikāciju likuma 111.¹ panta 2. punktā minētajiem datiem. Šie dati ļauj atrast un identificēt no personas fiksētā telefona vai mobilā telefona veiktās saziņas avotu un adresātu, datumu, pulksteņa laiku, ilgumu un veidu, izmantoto galiekārtu un mobilās galiekārtas izmantošanas vietu. Šie dati izmeklēšanas iestādei tika nosūtīti attiecībā uz vienu dienu, vienu mēnesi un gandrīz vienu gadu ilgiem laikposmiem.

85. Tas, cik lielā mērā kompetento dalībvalsts iestāžu piekļuve saglabātajiem personas datiem rada iejaukšanos pamattiesībās, ir novērtējams, konkrēti izvērtējot katras lietas apstākļus. Ikvienā gadījumā iesniedzējtiesai ir jāizvērtē, vai dati, kuriem tika piešķirta piekļuve, ņemot vērā šo datu iedabu un tā laikposma ilgumu, attiecībā uz kuru tika piešķirta šī piekļuve, ļāva izdarīt konkrētus secinājumus par attiecīgo personu privāto dzīvi.

⁵⁰ Skat. spriedumu *Ministerio Fiscal* (59. punkts). Šajā nozīmē skat. arī secinājumus lietā *Ministerio Fiscal* (C-207/16, EU:C:2018:300), ko sniedzis ģenerāladvokāts H. Saugmandsgors Ēe [*H. Saugmandsgaard Øe*], kurš norāda, ka tiesībsargājošo iestāžu pieprasījums attiecās “uz skaidri noteiktu un laikā ierobežotu periodu, proti, uz divpadsmit dienām” (33. punkts, kā arī 84. punkts).

86. Ja tas tā ir, iejaukšanās būtu jākvalificē kā “smaga” šā jēdziena izpratnē, kāds valda Tiesas judikatūrā, un līdz ar to noziedzīgu nodarījumu novēršanas, izmeklēšanas, atklāšanas un kriminālvajāšanas jomā to var pamatot vienīgi ar cīņu pret noziedzību, kas arī ir kvalificējama kā “smaga”⁵¹.

4. Par iejaukšanās smaguma atbilstību sasniedzamajam mērķim

87. No Tiesas judikatūras izriet, ka gadījumā, ja iejaukšanās pamattiesībās ir kvalificējama kā “smaga”, tai ir vajadzīgs spēcīgāks pamatojums.

88. Jautājumā par to prezumēto noziedzīgo nodarījumu smagumu, saistībā ar kuriem tika piešķirta piekļuve datiem, Komisija norāda, ka ar pamatlietā aplūkoto valsts tiesisko regulējumu ir atļauts piešķirt piekļuvi tostarp tālab, lai apkarotu noziedzīgus nodarījumus vispārīgi⁵².

89. Iesniedzējtiesai, ņemot vērā lietas apstākļus, ir jāpārbauda, vai piekļuves pamatlietā aplūkotajiem datiem piešķiršana patiešām un stingri atbilst kādam no Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktā minētajiem mērķiem. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka šajā tiesību normā noteiktais noziedzīgu nodarījumu novēršanas, izmeklēšanas, atklāšanas un kriminālvajāšanas mērķis neaprobežojas ar smagu noziedzīgu nodarījumu apkarošanu, bet attiecas uz “noziedzīgiem nodarījumiem” vispārīgi⁵³.

90. Ja iesniedzējtiesa secinātu, ka iejaukšanās ir kvalificējama kā “smaga”, tai būtu jāizvērtē, vai attiecīgo noziedzīgo nodarījumu saskaņā ar valsts krimināltiesībām arī var kvalificēt kā “smagu”.

91. Šajā ziņā uzskatu, ka “smagu noziedzīgu nodarījumu” definēšana būtu jāatstāj dalībvalstu ziņā.

92. Proti, valstu tiesību sistēmās par vienu un to pašu noziedzīgu nodarījumu var piemērot vairāk vai mazāk stingru sodu. Atbildību pastiprinoši apstākļi dažādās dalībvalstīs var tikt definēti atšķirīgi.

93. Kā pareizi norāda Igaunijas valdība, piemērojamais sods nav vienīgais kritērijs, lai noteiktu noziedzīgu nodarījumu smagumu. Ir jāņem vērā arī noziedzīgu nodarījumu iedaba, ar tiem nodarītais kaitējums sabiedrībai, tiesisko interešu aizskārums un to vispārējā ietekme uz valsts tiesību sistēmu, kā arī demokrātiskas sabiedrības vērtībām. Šajā ziņā nozīme ir arī katrai dalībvalstij raksturīgajam vēsturiskajam, ekonomiskajam un sociālajam kontekstam. Turklāt saistībā ar atbildību pastiprinošiem apstākļiem ir jānoskaidro, vai noziedzīgi nodarījumi tika izdarīti, piemēram, atkārtoti vai arī tie bija vērsti pret neaizsargātu personu grupu.

94. Lai izvērtētu piekļuves samērīgumu, ir jāņem vērā arī Kriminālprocesa kodeksa 90.¹ panta 3. punktā noteiktais, ka “datus var pieprasīt tikai tad, ja tas ir absolūti nepieciešams kriminālprocesa mērķa sasniegšanai”. Kā norāda Igaunijas valdība, absolūtas nepieciešamības kritērijs⁵⁴ gan izmeklētājiem, gan par atļaujas izsniegšanu atbildīgām personām uzliek pienākumu apsvērt un novērtēt, kādi dati ir nepieciešami kriminālprocesa veikšanai un bez kuriem attiecīgajā lietā nebūtu iespējams atklāt patiesību vai arī aizturēt iespējamo noziedznieku vai likumpārkāpēju.

51 Spriedums *Ministerio Fiscal* (56. punkts).

52 Elektronisko komunikāciju likuma 111.¹ panta 11. punkts un Kriminālprocesa kodeksa 90.¹ pants.

53 Skat. spriedumu *Ministerio Fiscal* (53. punkts).

54 Saukts arī par “*ultima ratio* principu”.

95. Piebildīšu: kā pareizi ir uzsvērusi Francijas valdība – noziedzīga nodarījuma smaguma pakāpi, pat tā precīzu juridisko kvalifikāciju, nevar precīzi noteikt, ja atļauja piekļūt saglabātajiem datiem ir piešķirta izmeklēšanas sākuma posmā, tāpēc šajā posmā varētu būt pārāgri iekļaut noziedzīgu nodarījumu smagu noziegumu vai vispārīgu noziedzīgu nodarījumu kategorijā. Izvērtējot piekļuves samērīgumu, iesniedzējtiesai ir jāņem vērā šī nenoteiktība, kas ir raksturīga pirmstiesas izmeklēšanai, kuras mērķis ir veicināt patiesības atklāšanu.

96. Tomēr tādējādi pirmstiesas izmeklēšanas sākumā šajā ziņā iespējami pastāvošās nenoteiktības dēļ nav atceļama prasība katru piekļuves pieprasījumu pamatot ar nepieciešamību meklēt pierādījumus katrai noziedzīgai rīcībai, balstoties uz aizdomām, kuru pamato objektīvi pierādījumi. Tādējādi piekļuves pieprasījuma mērķim nav jābūt pārbaudīt visas personas darbības un rīcību attiecīgajā laikposmā, lai atklātu iespējamus noziedzīgus nodarījumus. Turklāt, ja izmeklēšanas laikā tiek atklāti jauni fakti, lai piekļūtu to pierādīšanai vajadzīgajiem datiem, ir jāsaņem jauna atļauja.

97. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ierosinu Tiesai nospriest, ka Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar Hartas 7., 8. un 11. pantu, kā arī 52. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka vieni no kritērijiem, pēc kuriem var izvērtēt, cik smaga ir iejaukšanās pamattiesībās, ko izraisa kompetento dalībvalsts iestāžu piekļuve personas datiem, kuri saskaņā ar dalībvalsts tiesisko regulējumu ir jāsaglabā elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem, ir attiecīgas datu kategorijas, kā arī tā laikposma ilgums, attiecībā uz kuru ir pieprasīta piekļuve. Iesniedzējtiesai, ņemot vērā iejaukšanās smagumu, ir jāizvērtē, vai minētā piekļuve bija absolūti nepieciešama, lai sasniegtu noziedzīgu nodarījumu novēršanas, izmeklēšanas, atklāšanas un kriminālvajāšanas mērķi.

C. Tiesas vai neatkarīgas administratīvās iestādes iepriekšēja pārbaude

98. Lai nodrošinātu, ka kompetento valsts iestāžu piekļuve saglabātajiem datiem aprobežojas tikai ar to, kas ir absolūti nepieciešams izvīrītā mērķa sasniegšanai, Tiesa uzskatīja – ir būtiski, ka piekļuve “principā ir pakļauta kontrolei, ko veic *tiesa vai neatkarīga administratīva iestāde*, un ka šīs tiesas vai šīs iestādes lēmums tiek pieņemts pēc tam, kad šīs iestādes iesniegušas pamatotu pieteikumu tostarp saistībā ar noziedzīga nodarījuma novēršanu, atklāšanu vai kriminālvajāšanas procedūrām”⁵⁵.

99. Ar trešo prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa aicina Tiesu precizēt, kādiem kritērijiem ir jāatbilst administratīvajai iestādei, lai to varētu uzskatīt par “neatkarīgu” iestādi sprieduma *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. izpratnē. Konkrēti, iesniedzējtiesa prāto, vai prokuratūru var uzskatīt par neatkarīgu administratīvo iestādi, ja tā vada pirmstiesas izmeklēšanu un kriminālprocesa laikā uztur valsts apsūdzību.

100. Lai atbildētu uz šo jautājumu, manuprāt, ir jāņem vērā divi Tiesas judikatūras atzari, proti, pirmkārt, judikatūra attiecībā uz dalībvalstu par personas datu aizsardzības uzraudzību atbildīgo iestāžu neatkarību un, otrkārt, judikatūra attiecībā uz Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanas tiesu iestādēm.

101. Pēc Tiesas domām, neatkarība ir būtiska iezīme, kurai, kā skaidri noteikts Hartas 8. panta 3. punktā, ir jāpiemīt iestādēm, kam ir pienākums kontrolēt, vai tiek ievērotas Savienības tiesību normas par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz viņu personas datu apstrādi, lai nodrošinātu šīs kontroles efektivitāti un uzticamību un stiprinātu šo iestāžu lēmumu skarto personu aizsardzību⁵⁶.

⁵⁵ Spriedums *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. (120. punkts un tajā minētā judikatūra), mans izcēlums. Šajā nozīmē skat. arī Atzinumu 1/15 (ES un Kanādas PDR nolīgums), 2017. gada 26. jūlijs (EU:C:2017:592, 202. un 208. punkts).

⁵⁶ Skat. it īpaši spriedumu, 2015. gada 6. oktobris, *Schrems* (C-362/14, EU:C:2015:650, 40. un 41. punkts un tajos minētā judikatūra). Skat. arī Atzinumu 1/15 (ES un Kanādas PDR nolīgums), 2017. gada 26. jūlijs (EU:C:2017:592, 229. punkts).

102. Saistībā ar Direktīvas 95/46 28. panta 1. punkta otro daļu Tiesa jau ir nospriedusi, ka “uzraudzības iestādēm, kuras atbild par personas datu apstrādes uzraudzību, ir jābūt neatkarīgām tādā mērā, ka savus pienākumus tās var veikt bez ārējas ietekmes. Šī neatkarība izslēdz it īpaši jebkādu rīkojumu došanu un jebkādu citu ārēju ietekmi – vai tā būtu tieša vai netieša –, kas varētu iespaidot to lēmumus un kas tādējādi varētu apdraudēt minēto iestāžu pienākumu izpildi, kas ietver taisnīga līdzsvara starp tiesību uz privāto dzīvi aizsardzību un personas datu brīvu apriti izveidi”⁵⁷.

103. Tiesa arī ir uzsvērusi prasību, ka šīm uzraudzības iestādēm, ņemot vērā to tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību garanta lomu, ir jābūt tādām, lai nerastos “nekādas aizdomas par neobjektivitāti”⁵⁸.

104. Ciktāl iesniedzējtiesas trešais jautājums attiecas uz prokuratūru, jāņem vērā arī kritēriji, kas noteikti Tiesas judikatūrā par Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanas tiesu iestādes neatkarību. Tādējādi, pēc Tiesas domām, Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanas laikā veicamā kontrole “ir jāveic objektīvi, ņemot vērā visus apsūdzošos un attaisnojošos pierādījumus, kā arī neatkarīgi, kas nozīmē, ka pastāv normatīvi un organizatoriski noteikumi, ar kuriem ir iespējams novērst jebkādu risku, ka lēmuma izdot šādu apcietināšanas orderi pieņemšana varētu tikt pakļauta ārējiem izpildvaras norādījumiem”⁵⁹. Tomēr jāpatur prātā, ka Tiesas katrā gadījumā veicamais konkrētais vērtējums par to, vai prokuratūra atbilst vai neatbilst šiem kritērijiem⁶⁰, tiek veikts specifiskajā Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanas kontekstā un tāad nav automātiski pārnesams uz tādām citām jomām kā personas datu aizsardzības joma.

105. Citādi abas Tiesas judikatūras daļas savstarpēji atbilst, katrā no attiecīgajām jomām uzsverot, ka valsts iestādei, kuras kompetencē ir pārbaudīt Savienības tiesību normu ievērošanu, ir jābūt neatkarīgai, un tas ietver divas prasības⁶¹. Pirmkārt, šī iestāde nedrīkst būt pakļauta ārējiem norādījumiem vai spiedienam, kas var ietekmēt tās lēmumus. Otrkārt, minētajai iestādei atbilstoši tās statusam un uzticētajiem uzdevumiem, veicot pārbaudi, ir jāievēro objektivitātes prasība, proti, tai ir jāsniedz objektivitātes garantijas. Konkrēti, administratīvās iestādes vērtējumā attiecībā uz piekļuves saglabātajiem datiem samērīgumu ir jānodrošina taisnīgs līdzsvars starp interesēm nodrošināt izmeklēšanas efektivitāti, apkarojot noziedzību, un interesēm garantēt personu, kuras skar minētā piekļuve, personas datu aizsardzību. Tāpēc šajā pēdējā aspektā objektivitātes prasība ir nesaraucami saistīta ar jēdzienu “neatkarīga administratīva iestāde”, ko Tiesa ir uzsvērusi spriedumā *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c.

106. Jāpārbauda, vai prokuratūra, ņemot vērā dažādos uzdevumus, kas tai ir uzticēti Igaunijas tiesiskajā regulējumā, atbilst šā neatkarības kritērija abiem aspektiem, kad tai ir jāpārbauda, vai piekļuve datiem bija absolūti nepieciešama. Tādējādi jēdzienam “neatkarība”, kuram ir jāraksturo par šādas pārbaudes veikšanu atbildīgā administratīvā iestāde, piemīt funkcionāls aspekts tādējādi, ka šīs iestādes spēja nodrošināt minētās pārbaudes veikšanu bez ārēja spiediena vai iejaukšanās, kas var ietekmēt tās lēmumus, kā arī ievērojot objektivitāti un stingri piemērojot tiesību normas, ir jāizvērtē, ņemot vērā šīs kontroles konkrēto mērķi. Īsumā sakot, jēdziena “neatkarīga administratīva iestāde” sprieduma *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. izpratnē mērķis ir garantēt šīs pārbaudes objektivitāti, uzticamību un efektivitāti.

⁵⁷ Spriedums, 2014. gada 8. aprīlis, Komisija/Ungārija (C-288/12, EU:C:2014:237, 51. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁵⁸ Spriedums, 2014. gada 8. aprīlis, Komisija/Ungārija (C-288/12, EU:C:2014:237, 53. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁵⁹ Skat. spriedumu, 2019. gada 9. oktobris, NJ (Vīnes prokuratūra) (C-489/19 PPU, EU:C:2019:849, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁶⁰ Kā jaunāko skat. spriedumu, 2019. gada 12. decembris, JR un YC (Lionas un Tūras prokurori un Lionas un Tūras prokurori) (C-566/19 PPU un C-626/19 PPU, EU:C:2019:1077), kurā Tiesa tostarp nosprieda, ka tai iesniegtā informācija bija pietiekama, lai pierādītu, ka “Francijā prokuratūras prokuroriem ir pilnvaras neatkarīgi (tostarp no izpildvaras) izvērtēt, vai ir nepieciešams un samērīgi izsniegt Eiropas apcietināšanas orderi, un tie šīs pilnvaras īsteno objektīvi, ņemot vērā visus apsūdzošos un attaisnojošos pierādījumus” (minētā sprieduma 55. punkts).

⁶¹ Par abiem neatkarības prasības aspektiem attiecībā uz valsts tiesām, kurām ir jāņem par jautājumiem, kas saistīti ar Savienības tiesību interpretāciju un piemērošanu, skat. pēc analogijas spriedumu, 2019. gada 5. novembris, Komisija/Polija (Vispārējās jurisdikcijas tiesu neatkarība) (C-192/18, EU:C:2019:924, 108.–110. punkts un tajos minētā judikatūra).

107. Tas nozīmē, ka ir jāpārbauda, vai Igaunijas tiesiskais regulējums, kurā ir izklāstīts prokuratūras statuss un uzdevumi, var radīt attiecīgajām personām pamatotas šaubas par prokuroru ārēju ietekmējamību un neitralitāti attiecībā uz tiesā izvērtējamajām interesēm, kad viņiem ir jāveic iepriekšēja piekļuves datiem samērīguma pārbaude.

108. Prokuratūrai ir būtiska loma kriminālprocesa norisē, jo tā vada pirmstiesas izmeklēšanu un ir tiesīga veikt kriminālvajāšanu attiecībā pret personu, kura tiek turēta aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, lai šī persona varētu tikt tiesāta. Šajā ziņā tā ir jāuzskata par iestādi, kas piedalās tiesu varas īstenošanā krimināllietās⁶².

109. Kā Tiesa ir lēmusi attiecībā uz *Procura della Repubblica* (Prokuratūra, Itālija) un atbilstoši formulējumam, kuru, manuprāt, var piemērot šajā lietā, prokurora uzdevums “ir nevis pilnīgi neatkarīgi izspriest lietu, bet gan kā valsts apsūdzību uzturošajam kriminālprocesa dalībniekam vajadzības gadījumā nodot to izskatīšanai kompetentajā tiesu iestādē”⁶³.

110. Lai arī tādējādi prokuratūrai tās statusa, organizācijas un uzdevumu dēļ piemīt īpašas iezīmes, kas to nošķir no tiesas un pamato tās kvalificēšanu kā “iestādi, kas piedalās dalībvalstīs notiekošajā tiesu varas īstenošanā krimināllietās”, tomēr no funkcionālā skatpunkta, ja valsts tiesībās ir paredzēts, ka prokuratūra ir iestāde, kas veic spriedumā *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. paredzēto iepriekšējo pārbaudi attiecībā uz piekļuvi datiem, šajā ziņā tai ir jābūt tādai neatkarības pakāpei, kāda piemīt tiesai. Proti, tas, ka šo uzdevumu veic administratīva iestāde un nevis tiesa, nedrīkst ietekmēt šīs pārbaudes objektivitāti, uzticamību un efektivitāti.

111. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa 90.¹ panta 2. punktu izmeklēšanas iestāde, saņemusi prokuratūras atļauju pirmstiesas izmeklēšanā vai tiesas atļauju tajā izskatītājā tiesvedībā, var pieprasīt elektronisko komunikāciju uzņemumam sniegt Elektronisko komunikāciju likuma 111.¹ panta 2. un 3. punktā minētos datus.

112. Turklāt no Igaunijas tiesiskā regulējuma izriet, ka prokuratūra kriminālprocesā vada pirmstiesas izmeklēšanu, kuras mērķis ir pierādījumu iegūšana un citu kriminālprocesa norisei nepieciešamo apstākļu radīšana. Izmeklēšanas iestāde un prokuratūra pirmstiesas izmeklēšanā arī noskaidro aizdomās turētā kriminālprocesā un apsūdzētā krimināllietas iztiesāšanas stadijā apsūdzēšos un attaisnojošos apstākļus. Ja prokuratūra ir pārliecināta, ka visi nepieciešamie pierādījumi ir savākti, un ja tas ir vajadzīgs, ceļ apsūdzību pret personu, šajā gadījumā tā uztur valsts apsūdzību kriminālprocesā.

113. Iesniedzējtiesa arī norāda, ka, lai arī prokuratūrai kriminālprocesā ir jālūdz izmeklētājtiesnesim atļauja veikt pasākumus, kas rada vissmagāko iejaukšanos pamattiesībās (piemēram, vairumā novērošanas pasākumu un aizturēšanas gadījumā), prokuratūrai arī ir pilnvaras lemt par procesuālu aktu pieņemšanu, kas ietver spēcīgu iejaukšanos vairākās pamattiesībās⁶⁴.

114. Iesniedzējtiesas šaubas par to, vai prokuratūra ir uzskatāma par “neatkarīgu administratīvu iestādi” sprieduma *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. izpratnē, galvenokārt ir saistītas ar to, ka pēc pirmstiesas izmeklēšanas, ja prokuratūra ir pārliecināta, ka krimināllietā visi nepieciešamie pierādījumi ir savākti, tai vajadzības gadījumā ir jāceļ apsūdzība pret attiecīgo personu. Šajā gadījumā prokuratūra uztur valsts apsūdzību tiesā kriminālprocesā un tādējādi ir arī kriminālprocesa dalībiece tiesā. Tādējādi galvenokārt šīs prokuratūrai piemītošās apsūdzības uzturētāja statusa dēļ iesniedzējtiesa apšaubā, ka prokuratūra būtu kvalificējama kā “neatkarīga administratīva iestāde” sprieduma *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. izpratnē.

62 Skat. it īpaši spriedumu, 2019. gada 27. maijs, PF (Lietuvas ģenerālprokurors) (C-509/18, EU:C:2019:457, 39. un 40. punkts).

63 Spriedums, 1996. gada 12. decembris, X (C-74/95 un C-129/95, EU:C:1996:491, 19. punkts).

64 Piemēram, prokuratūra piešķir atļauju personas izsekošanai, lietas vai vietas uzraudzībai, kā arī daudzos gadījumos kratišanas veikšanai.

115. Tādējādi šādi formulētas iesniedzējtiesas šaubas attiecas konkrēti uz prokuratūras objektivitāti, veicot pārbaudi attiecībā uz izmeklēšanas dienestu piekļuves datiem samērīgumu, kura tai ir jāveic, pirms tā atļauj šo piekļuvi.

116. Pirms šā ar objektivitāti saistītā aspekta aplūkošanas ir jānorāda – Prokuratūras likuma 1. panta 1.¹ punktā ir noteikts, ka prokuratūra “likumā noteiktos uzdevumus veic neatkarīgi”. Turklāt saskaņā ar šā likuma 2. panta 2. punktu “prokurors veic savus uzdevumus neatkarīgi un rīkojas tikai saskaņā ar likumu un savu pārliecību”⁶⁵.

117. Šajā ziņā Igaunijas valdība norāda, ka, lai arī prokuratūra ir Tieslietu ministrijai pakļauta iestāde, saskaņā ar Igaunijas tiesisko regulējumu Tieslietu ministrijai tomēr nav nekādas iespējas sniegt vērtējumu par kādu konkrētu tiesvedību vai iestāties notiekošā kriminālprocesā. Šī valdība paskaidro, ka prokuratūras neatkarības neievērošana esot sodāms pārkāpums.

118. Tādējādi, lai arī nav jāšaubās par prokuratūras neatkarību, kad tā veic Igaunijas tiesiskajā regulējumā noteiktos uzdevumus, tomēr pamatotas šaubas ir par prokuratūras spēju veikt neitrālu un objektīvu pārbaudi attiecībā uz piekļuves datiem samērīgumu, ja attiecīgajā lietā tai vienlaikus ir jāveic tādi uzdevumi kā pirmstiesas izmeklēšanas vadīšana, lemsana par kriminālvajāšanas veikšanu un valsts apsūdzības uzturēšana kriminālprocesā.

119. Igaunijas tiesiskajā regulējumā vairāki elementi patiešām garantē, ka prokuratūra, veicot tai uzticētos uzdevumus, rīkojas, ievērojot objektivitātes prasību.

120. Tādējādi saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa 211. panta 2. punktu prokuratūrai ir jānoskaidro aizdomās turētā kriminālprocesā un apsūdzētā krimināllietas iztiesāšanas stadijā apsūdzotie un attaisnojošie apstākļi.

121. Turklāt, kā izriet no Prokuratūras likuma 1. panta 1. punkta, prokuratūrai, kuras uzdevums ir vadīt pirmstiesas izmeklēšanu, ir jāgarantē minētās izmeklēšanas tiesiskums. Turklāt saskaņā ar šā likuma 1. panta 1.¹ punktu un 2. panta 2. punktu prokuratūrai savi uzdevumi ir jāpilda, ievērojot likumu. Tas nozīmē, ka, vadot pirmstiesas izmeklēšanu, prokuratūras mērķis ir ne tikai nodrošināt izmeklēšanas efektivitāti, bet arī garantēt, ka šajā procedūrā netiek nesamērīgi aizskartas attiecīgo personu tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību. Proti, var uzskatīt, ka atļauja piekļūt saglabātajiem datiem ir daļa no prokuratūras vispārīgākās misijas, proti, pārbaudīt izmeklēšanas dienestu veikto pasākumu tiesiskumu, it īpaši izmeklēšanas darbību samērīgumu salīdzinājumā ar nodarījumu smagumu.

122. Tādējādi varētu argumentēt – tieši tāpēc, ka prokuratūra vada pirmstiesas izmeklēšanu, tā spēj izvērtēt, vai, ņemot vērā katras lietas konkrētos apstākļus, piekļuve telekomunikāciju operatoru saglabātajiem datiem – alternatīvu pierādījumu neesamības dēļ – ir absolūti nepieciešama, lai turpinātu izmeklēšanu par prezumēto noziedzīgo nodarījumu.

123. Tomēr no to personu skatpunkta, kurus skar pieprasījums piekļūt datiem, apstāklis, ka administratīvā iestāde, kurai ir jāpārbauda, vai šī piekļuve ir absolūti nepieciešama izmeklēšanas veikšanai, ir vienlaikus arī iestāde, kas var uzsākt kriminālvajāšanu un vēlāk uzturēt publisko apsūdzību iespējamā turpmākā tiesvedībā, manuprāt, iespējami vājina Igaunijas tiesiskajā regulējumā paredzētās objektivitātes garantijas. No šā skatpunkta šie prokuratūras uzdevumi var iespējami nonākt konfliktā ar prasību, ka iepriekšējai pārbaudei par to, vai piekļuve datiem būtu samērīga, ir jābūt neitrālai un objektīvai.

⁶⁵ Šajā nozīmē skat. arī Kriminālprocesa kodeksa 30. panta 2. punktu.

124. Proti, pildot savus uzdevumus, prokuratūrai ir jāsavāc pierādījumi, jāizvērtē to nozīme lietā un jāizdara secinājumi par attiecīgās personas vainu. Šai valsts iestādei ir jāiesniedz un jāpamato apsūdzības lietas materiāli saistībā ar valsts apsūdzību, kas tai ir jāuztur kriminālprocesā kā kriminālprocesa dalībnieci. Ņemot vērā šos uzdevumus, prokuratūrai ir jāpilda pierādījumu sniegšanas prasība, ko par nozieguma izdarīšanu aizdomās turētie var uzskatīt par nesaderīgu ar šīs iestādes spēju neitrāli un objektīvi veikt iepriekšēju pārbaudi attiecībā uz piekļuves datiem samērīgumu.

125. Kā norāda Komisija, varētu rasties risks, ka tai uzticēto uzdevumu kopuma dēļ attiecīgās personas var uztvert prokuratūru kā tādu, kas ir ieinteresēta piešķirt plašu piekļuvi viņu datiem neatkarīgi no tā, vai šie dati pamato apsūdzošos un attaisnojošos apstākļus. Turklāt par nozieguma izdarīšanu aizdomās turētajiem var būt pamatotas šaubas par prokuratūras objektivitāti, kad tā piešķir atļauju piekļūt viņu datiem, ja turpmākajā tiesvedībā tā var rīkoties pret viņiem kā apsūdzības uzturētāja. Tomēr uzskatu, ka objektivitātes prasība administratīvajai iestādei, kas ir atbildīga par spriedumā *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. paredzētās iepriekšējās pārbaudes veikšanu, nozīmē zināmu distancēšanos un neitralitāti attiecībā uz pirmstiesas izmeklēšanā iespējami konfliktā nonākošajām interesēm, proti, interesi nodrošināt, pirmkārt, šīs izmeklēšanas efektivitāti un, otrkārt, attiecīgo personu personas datu aizsardzību. Pēc Komisijas domām, situācija varētu būt citāda, ja prokuratūras iekšējā administratīvā struktūra būtu tāda, ka prokuroram, kurš lemj par piekļuves pieprasījumu, nebūtu nekādas lomas pirmstiesas izmeklēšanā un nākamajās kriminālprocesa stadijās, tostarp valsts apsūdzībā.

126. Ciktāl Igaunijas Republikā, kā tika apstiprināts tiesas sēdē, prokuratūrai ir hierarhiska struktūra, neesmu pārliecināts, ka ar šā Komisijas ierosinājuma palīdzību var novērst trūkumus, kuru pamatā ir Igaunijas tiesiskajā regulējumā prokuratūrai uzticēto uzdevumu kumulācija. Katrā ziņā šis apstāklis neatņem jēgu šā ierosinājuma pamatā esošajai domai, proti, ka iepriekšēja pārbaude attiecībā uz piekļuves datiem samērīgumu būtu jāveic administratīvajai iestādei, kas, pirmkārt, nav tieši iesaistīta attiecīgajā pirmstiesas izmeklēšanā un, otrkārt, ir neitrāla attiecībā pret tiesas procesa dalībniekiem. Šai iestādei, kurai attiecīgajā kriminālprocesā nav ar izmeklēšanu un valsts apsūdzību saistītu interešu, nevarētu pārnest, ka izmeklēšanas intereses tā izvirzītu augstāk par interesēm nodrošināt attiecīgo personu personas datu aizsardzību. Minētā iestāde tad būtu spējīga pilnīgi objektīvi pieņemt lēmumu, kurā piekļuve saglabātajiem datiem tiktu aprobežota ar to, kas ir absolūti nepieciešams izvirzītā mērķa sasniegšanai, kā tas ir noteikts Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktā atbilstoši šīs normas interpretācijai, ko Tiesa veikusi 2014. gada 8. aprīļa spriedumā *Digital Rights Ireland* u.c.⁶⁶ un spriedumā *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. Vienlaikus labi apzinos, ka ārējs redzējums uz attiecīgajā tiesvedībā iesaistītajām interesēm nav gūstams uz noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanas, kriminālvajāšanas un sodīšanas efektivitātes mazināšanās rēķina.

127. Lai ievērotu dalībvalstu procesuālo autonomiju, Tiesai nebūtu vairāk jāiejaucas dalībvalstīs esošajā vispārīgajā tiesu varas īstenošanas kārtībā, ne arī prokuratūru iekšējā struktūrā. Dalībvalstīm ir jāveic pasākumi, ar kuriem var garantēt, ka iepriekšējā pārbaudē attiecībā uz piekļuvi saglabātajiem datiem tiek nodrošināts taisnīgs līdzsvars starp interesēm, kas saistītas ar pirmstiesas izmeklēšanas efektivitāti, un tiesībām uz personu, kuras skar šī piekļuve, personas datu aizsardzību.

128. Noslēgumā precizēšu, ka, manuprāt, iepriekšējās pārbaudes, ko veic “neatkarīga” administratīvā iestāde sprieduma *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c. izpratnē, neesamību nevar atsvērt ar iespēju veikt pārbaudi tiesā pēc piekļuves piešķiršanas⁶⁷. Pretējā gadījumā savu esības jēgu zaudētu prasība veikt iepriekšēju pārbaudi, kuras mērķis ir liegt tādu piekļuvi saglabātajiem datiem, kas būtu nesamērīga ar mērķi izmeklēt noziedzīgus nodarījumus, kā arī veikt kriminālvajāšanu un sodīt par tiem.

⁶⁶ C-293/12 un C-594/12, EU:C:2014:238.

⁶⁷ Saskaņā ar informāciju, kas Tiesai tika iesniegta tiesas sēdē, Igaunijas tiesībās šo pārbaudi tiesā var veikt pirmstiesas izmeklēšanas beigās, kad pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem aizdomās turētais nolēmj apstrīdēt šo procesuālo dokumentu, vai kriminālprocesa laikā.

129. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, ierosinu Tiesai uz trešo prejudiciālo jautājumu atbildēt, ka Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar Hartas 7., 8. un 11. pantu, kā arī 52. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka prasība, ka kompetento dalībvalsts iestāžu piekļuvei saglabātajiem datiem ir jābūt pakārtotai tiesas vai neatkarīgas administratīvas iestādes iepriekšējai pārbaudei, nav izpildīta, ja valsts tiesiskajā regulējumā ir paredzēts, ka šo pārbaudi veic prokuratūra, kuras uzdevums ir vadīt pirmstiesas izmeklēšanu, taču kura var arī uzturēt valsts apsūdzību tiesā.

V. Secinājumi

130. Ņemot vērā minēto, ierosinu Tiesai uz *Riigikohus* (Augstākā tiesa, Igaunija) uzdotajiem jautājumiem atbildēt šādi:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/58/EK (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju), redakcijā ar grozījumiem, kas tajā izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/136/EK (2009. gada 25. novembris), 15. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7., 8. un 11. pantu, kā arī 52. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka vieni no kritērijiem, pēc kuriem var izvērtēt, cik smaga ir iejaukšanās pamattiesībās, ko izraisa kompetento dalībvalsts iestāžu piekļuve personas datiem, kuri saskaņā ar dalībvalsts tiesisko regulējumu ir jā saglabā elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem, ir attiecīgas datu kategorijas, kā arī tā laikposma ilgums, attiecībā uz kuru ir pieprasīta piekļuve. Iesniedzējtiesai, ņemot vērā iejaukšanās smagumu, ir jāizvērtē, vai minētā piekļuve bija absolūti nepieciešama, lai sasniegtu noziedzīgu nodarījumu novēršanas, izmeklēšanas, atklāšanas un kriminālvajāšanas mērķi.
- 2) Direktīvas 2002/58, redakcijā ar grozījumiem, kas tajā izdarīti ar Direktīvu 2009/136, 15. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar Pamattiesību hartas 7., 8. un 11. pantu, kā arī 52. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka prasība, ka kompetento dalībvalsts iestāžu piekļuvei saglabātajiem datiem ir jābūt pakārtotai tiesas vai neatkarīgas administratīvas iestādes iepriekšējai pārbaudei, nav izpildīta, ja valsts tiesiskajā regulējumā ir paredzēts, ka šo pārbaudi veic prokuratūra, kuras uzdevums ir vadīt pirmstiesas izmeklēšanu, taču kura var arī uzturēt valsts apsūdzību tiesā.